

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Lingonensi Episcopo, & Abbati Morimundensi Cisterciensis ordinis
Lingonensis diocesis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

NOBILI VIRO HERVEO
Comiti, & Mathildi uxori ejus
Comitisse Nivernensi.

Epist. 154.
Dispensat su-
per cognatio-
ne.
Vide lib. 15.
epist. 83.

Ascitis aliis in partem sollicitudinis, summus pontifex assumptus est in plenitudinem potestatis: qui cum moderator sit canonum, juri non facit injuriam si dispensat, præsertim cum dispensatio sic juris vincula laxet in aliquo quod in aliis non dissolvit, & sic beneficium gratiæ specialis inducat quod vigorem constitutionis non perimit generalis. Sanè supplicatis nobis ut cum per tredecim annos in conspectu Ecclesiæ cohabitaveritis vobis adinvicem, de cohabitatione hujusmodi sobole procreata, impedimentum ex eo quod vos quarto gradu parentela vel remotiori contingitis amovere per dispensationis gratiam dignemur, maximè ob reverentiam crucifixi, ad cujus vos obsequium devovistis, signo crucis assumpto in subsidium terræ sanctæ. Quia verò dignum est ut in ejus vicario cujus causam in isto negotio specialiter assumpsisse videmini favorem inveniatis gratiæ specialis, considerato etiam quod super facto Virziliacensis Ecclesiæ circa procuraciones mandatum apostolicum implevistis, vobiscum in gradu prædicto & remotiori, si eo vos fortè contingitis, auctoritate apostolica de fratrum nostrorum consilio dispensamus. Nulli ergo &c. dispensationis &c. usque incursum. Datum Laterani xiiii. Kal. Januarij, pontificatus nostri anno sextodecimo.

Vide supra
epist. 21. &
infra epist.
159.

DECANO ET CAPITULO
Eboracensibus.

Epist. 155.
De electione
Episcopi.

Cum Ecclesiam vestram speciali diligamus in Domino caritate, utpote maximum Ecclesiæ Dei membrum, ipsius commodum & honorem sollicitè volumus procurare, cupientes ut eidem præficiatur annuente Domino talis pastor qui sibi non sit oneri sed honori, & qui magis prodesse desideret quam præesse, plebem sibi subiectam ædificans verbo pariter & exemplo. Cum igitur in cujuslibet electione pastoris cum multa sit discretione ac prudentia procedendum, & omni carnalitate, timore, ac amore mundano exclusis, timor Domini sanctus præ oculis sit habendus, universitati vestræ per apostolica scripta mandamus & sub divini judicij obtestatione præcipimus quatenus convenientibus vobis in unum in Capitulo ad tractandum de vestri electione pastoris, & spiritus sancti gratia invocata, electionem canoni-

cam de persona idonea celebretis cum consilio venerabilis fratris nostri Episcopi Tusculani apostolicæ sedis Legati, districtius inhibentes ne per violentiam aliquam sive fraudem mandatum nostrum deludere quis præsumat. Datum Laterani x. Kalend. Januarij, pontificatus nostri anno sexto decimo.

IOHANNI CANONICO
sancti Petri Leodiensis.

Diligenter examinatis & perspicaciter intellectis meritis causæ quæ inter te ac G. Subdiaconum Leodiensis diocesis super præbenda ejusdem Ecclesiæ vertebatur, tibi exigente justitia præbendam adjudicantes eandem, super ea perpetuum silentium memorato Subdiacono duximus imponendum. Nulli ergo &c. diffinitionis &c. usque incursum. Datum Laterani ix. Kalend. Januarij, pontificatus nostri anno decimo sexto.

Epist. 156.
Et adjudicatur
præbendam.

MAGISTRO ET FRATRIBVS
Hospitalis Theutoniconum.

Cum à nobis petitur &c. usque concurrentes assensu, hospitale apud Frisfacum & decimas omnium victualium quæ solent adduci in castrum Frisfaci, quæ venerabilis frater noster Eberhardus Salzeburgensis Archiepiscopus, Præpositi & Capituli Salzeburgensis Ecclesiæ assensu legitimo accedente, ordini vestro intuitu obtulit pietatis, sicut ea omnia justè ac pacificè possidetis, & in authentico scripto prædictorum Archiepiscopi & Capituli continetur, vobis & per vos ordini supra dicto auctoritate apostolica confirmamus & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c. confirmationis &c. Si quis autem &c. Datum Laterani v. Kal. Januarij, pontificatus nostri anno sextodecimo.

Epist. 157.
Decimas illis
donatas confir-
mat.

LINGONENSI EPISCOPO,
& Abbati Morimundensi Cisterciensis
ordinis Lingonensis diocesis.

Recepimus litteras vestras, quibus nobis intimare curastis quod apostolico suscepto mandato super indicenda purgatione venerabili fratri nostro Archiepiscopo Bisuntinensi, ad diem sibi præfixum comparuit coram vobis, juramentum purgationis offerens sub hac forma, videlicet quod immunis erat ab illis criminibus super quibus se purgare debebat. Cumque vos diceretis hanc non esse formam canonicam, & super hoc fuisset aliquandiu dif-

Epist. 158.
De purgatione
canonica Ar-
chiepiscopi Bi-
suntini.
Cap. Accipi-
mus. De pur-
gatione canonica.
Vide supra
epist. 61.

putatum, ipse tandem ad nos vocem appellationis emisit, cui de prudentum virorum consilio detulisti. Ipse vero ad presentiam nostram accedens humiliter supplicavit ut saltem super purgatione incontinentia dignaremur temperare rigorem, quia non audebat asserere quod à nativitate sua nunquam passus fuerit lapsum carnis. Porro cum ab eo non credatur exactum fuisse huiusmodi iuramentum, potius forte præsumitur quod alia de causa volebat sub præscripta forma jurare, videlicet quod immunis esset ab illis criminibus de quibus fuerat infamatus, tamquam dimissis per penitentiam jam esset immunis ab illis. Sed hoc jurare non parvæ temeritatis existeret, cum beatus Iob dicat: *Etiam si simplex fuero, hoc ipsum ignoravit anima mea.* Et Salomon: *Quis potest dicere, mundum est cor meum, & purus sum à peccato.* Vnde psalmista dicebat: *Delicta quis intelligit, ab occultis munda me Domine.* Apostolo attestante: *Nihil mihi conficius sum, non tamen in hoc iustificatus sum.* Ideoque præscriptam purgationis formam, secundum quam idem Archiepiscopus coram vobis obtulit se purgare, penitus reprobamus, utpote indifferetam & temerariam necnon incongruam & ineptam; injungentes eidem ut si potuerit & voluerit, sub hac forma se purget secundum sanum intellectum quem ei duximus exprimendum, videlicet quod illa crimina graviora, id est, simoniam, venditionem iustitiæ, atque incontinentiam, de quibus infamatus existit, juret se minime commississe postquam ad archiepiscopalem promotus est dignitatem, & compurgatores sic jurent, quod credunt eum verum jurasse. Quo factò, vos illum dimittatis in pace. Alioquin eum sublato cujuscumque contradictionis & appellationis obstaculo remove re curetis à regimine pastoralis, processuri secundum formam in prioribus litteris nostris expressam. Quod si fortè non ambo iis exequendis potueritis interesse, tu, frater Episcope, cum dilecto filio Priore Morimundensi ea nihilominus exequaris. Vos denique, frater Episcope, & filii Abbas &c. Datum Laterani 14. Nonas Ianuarij, pontificatus nostri anno sextodecimo.

ABBATI ET CONVENTUI
Virziliacensi.

Episc. 119. **C**um litigantium utilitatis intersit ne sopite iudicio vel concordia quaestiones iterum suscitentur, si ea quæ provida sunt deliberatione firmata, auctoritatis

nostræ robur exposcant, eis grato concurrentes assensu, favoris apostolici præsidium impertimur. Sanè postulatistis à nobis ut concordiam quæ inter vos ex parte una & Comitum ac Comitissam Nivernenses ex altera super procuracionibus, damnis, & injuriis intervenit, sicut per litteras vestras accepimus, quas de verbo ad verbum iussimus presentibus annotari, dignaremur apostolico munimine roborare. Tenor autem litterarum talis existit. SANCTISSIMO Patri & Domino reverendo Innocentio Dei gratia summo Pontifici, devoti & humiles filij frater Galterius dictus Abbas & conventus Virziliacensis, devota pedum oscula. Noverit sanctitas vestra quod Dominus Herveus Comes & Mathildis Comitissa Nivernenses fecerunt nobis authenticum instrumentum, cujus tenor est talis. UNIVERSIS Christi fidelibus ad quos præsens scriptum pervenerit, Herveus Comes & Mathildis Comitissa Nivernenses salutem in Domino. Noverit universitas vestra quod cum inter nos ex una parte & Abbatem & conventum monasterij Virziliacensis ex altera super quibusdam procuracionibus annuis, damnis, & injuriis quaestio verteretur, tandem mandavimus Domino Pape quod per omnia volebamus in hac causa ipsius obtemperare mandatis. Ipse vero communicato fratrum suorum consilio scripsit in hunc modum. INNOCENTIUS Episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Episcopo & dilectis filiis Abbati sancti Victoris & Cancellario Parisiensis salutem & apostolicam benedictionem. Cum pro quaestione quæ inter nobilem virum Herveum Comitem Nivernensem ex parte una & dilectos filios Abbatem & conventum monasterij Virziliacensis diocesis Eduensis ex altera super quibusdam procuracionibus annuis, damnis, & injuriis vertebatur, ipsius nobilis & partis alterius procuratores ad nostram presentiam accessissent, & in ea fuisset aliquandiu coram nobis prudenter & provide disputatum, tandem ex parte nobilis antedicti relatione suorum procuratorum accepimus quod ipse volens per omnia complacere nostræ beneplacito voluntatis, paratus erat in hac causa nostris obtemperare mandatis. Nos autem communicato fratrum nostrorum consilio hoc duximus injungendum, ut cum ipse & successores sui Comites Nivernenses in festo paschali ad monasterium accesserint memoratum, nomine procuracionis centum librarum usualis monetæ, quæ pro tempore

vide supra episc.

122.

Episc. 119.
De purgatione
canonica archiepiscopi
Virziliacensis.
Cap. Assumptio
sancti marie de
Morimundensi
Vide supra
episc. 119.